

הלכה כדעה ראשונה. ונראה שגם שמואל מודה שאם עשה כרב – כשר ולא עבר על 'בל תוסיף' (עפ"י זבח תודה. ע"ש).

דף נד

פב. א. האם יסוד המזבח היה מקיף את המזבח מארבע רוחותיו?

ב. היכן היו ממצים את דם עולת-העוף?

ג. כיצד היו בונים את קרנות המזבח?

א. לדברי רב, יסוד המזבח לא היה מקיפו מארבע רוחותיו אלא בצפון ובמערב, ועוד אמה אחת ברוח דרומית ואמה אחת ברוח מזרחית. וטעם הדבר, מפני שלא נבנה המזבח אלא בחלקו של בנימין. ואותו שטח במזרח ובדרום – של שבט יהודה היה.

לדברי לוי, היה היסוד מקיף מכל רוחות המזבח, אלא שבדרום מזרח לא היה משמש כיסוד למתן דמים. הרמב"ם (בית הבחירה ב, י) פסק כרב.

ב. מיצוי דם עולת העוף היה בקרן דרומית-מזרחית (משנה סד:), בחצי העליון של קיר המזבח. גם אם מיצה למטה מן הסובב, כל שהוא למעלה מחוט הסקרא – כשר. [ואפשר שהדם היה מתמצה ושותת על בליטה קטנה כנגד אותה הקרן – לדברי רב שלא היה שם יסוד].

שיירי הדם; לגרסת הר' חיים, היו שופכים מהעוף על אותה בליטה. ולדעת רבנו תם, לא היתה שפיכת שייריים בעולת העוף.

ג. בניית קרנות המזבח; הביאו תבנית שיש בה חלל אמה על אמה, והיו יוצקים לתוכה תערובת של אבנים מפולמות (= לחות. רש"י), סיד, קוניא (= אבר מהותך) וזפת (הגר"א מוחק 'זפת' וגורס 'גפסים'), ואחר כך היו מסירים את התבנית. ואולם לא היו ממלאים את הכל באותה תערובת אלא הניחו שם גם דברים אחרים והוציאו לפני היבוש, כדי שיהיו הקרנות חלולות (רב כהנא).

דף נה

פג. א. מה בין קדשי קדשים לקדשים קלים?

ב. האם קרבן שלמים הוא מקדשי קדשים או קדשים קלים?

ג. שלמי ציבור, לענין מה הוקשו לחטאת ולענין מה הוקשו לעולה?

ד. במה שונים קרבן תודה ואיל הנזיר משאר שלמים?

ה. האם העזרה כולה כשרה לשחיטת קדשים-קלים?

ו. שלמים ששחטם במצבים דלהלן, מה דינם? דלתות ההיכל נעולות; מוגפות; וילון תלוי בפתח ההיכל; גובה (-תל, וכדו') מפסיק בין מקום השחיטה לפתח ההיכל

ז. בת ישראל שנשאת לכהן – האם אוכלת בחזה ושוק?

א. קדשים קלים אין בהם מעילה; הרי הם יוצאים מן העזרה ונאכלים בכל מחנה ישראל, ולא רק לזכרי כהונה (ואת חזה התנופה... תאכלו במקום טהור אתה ובניך ובנותיך...).

קדשי קדשים יש בהם מעילה (קדשי ה'), ונפסלים ביציאתם מן העזרה, ואינם נאכלים אלא לזכרי כהונה בלבד. (... ואכלוה מצות אצל המזבח כי קדש קדשים הוא. ואכלתם אתה במקום קדוש כי חקך וחק בניך הוא מאשי ה'...).

ב. שלמי יחיד – קדשים קלים.

מלבד החלקים הקרבים על המזבח; האימורים לאחר זריקת הדם, והדם עצמו – קדשי קדשים הם (רש"י לעיל ג: ולהלן נו: עפ"י הגמרא להלן פט. ומעילה טו).

שלמי ציבור – קדשי קדשים.

ג. שלמי ציבור הוקשו לחטאת (ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת... ושני כבשים) – שאינם נאכלים אלא לזכרי כהונה, כחטאת (אבל לענין מתנות הדם – אין להקישן לחטאת, לפי שנתמעט בה אתה. תוס'). והוקשו לעולה (על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם) – מה עולה בצפון אף הם בצפון.

ד. קרבן התודה ואיל נזיר, זמן אכילתם ליום ולילה בלבד ולא שני ימים ולילה כשאר שלמים. התודה ואיל הנזיר באים עם חלות ורקיקים אשר חלק מהם מורם לכהנים והשאר לבעלים. (ואין הבדל לענין זמן האכילה, בין המורם מהם לכהנים, בין שאר הבשר הנאכל לבעלים).

ה. כל העזרה כשרה לשחיטת קדשים קלים, מלבד אחורי פתח אהל מועד, כי לא נתרבו אלא הצדדים ולא צדי צדדים (לפני אהל מועד). ולכך עשו פתחים ולולים, בבית החליפות ובקדש הקדשים, כדי שייחשבו צדדים ולא צדי צדדים.

ואם אותם פתחים היו מוגפים, לכאורה הוי 'צדי צדדין' ואינו כשר לשחוט שם. (עפ"י זבח תודה). לשכות הבנויות בעזרה, אין כשר לשחוט בתוכן, אפילו תוכן קדש (רש"י). לדעה אחת נתמעטו מקרא, ולדעה אחרת א"צ מיעוט מיוחד לכך).
ואם רואה מתוך הלשכה את פתח ההיכל – כשר (פנים מאירות. ואולם מה'זבח תודה' משמע לכאורה שאין הבדל, וכל שאין הלשכה כנגד פתח ההיכל פסול אפילו אם רואה משם).

ו. דלתות נעולות או מוגפות (גם אם יש בהם נקב. עתוס' נו סע"ב) – פסול. וילון פרוש על הפתח – כשר. גובה המפסיק – נסתפקו בדבר. הרמב"ם השמיט דין גובה.

ז. מפורש במשנה שאשת כהן אוכלת בחזה ושוק.

וכבר התחבטו בדברי הירושלמי (יבמות פרק 'הערל' ה"ו). ויש שפרשו שארוסה אינה אוכלת חזה ושוק (ע' אור שמח תרומות ו, ג; קהלות יעקב קדושין ה, א; זכר יצחק כו).

דף נו

פד. א. מהו שטח העזרה שנתקדש בקדושת 'מחנה שכינה'?

ב. מה דין החלונות ועובי החומה של חומות העזרה, וכן דין הלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש – לענין שחיטת קדשים קלים ואכילת קדשי קדשים, ולענין חיוב כניסה בטומאה לשם?